MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI YAYIM MÜDÜRLÜĞÜNCE HER HAFTA PAZARTESİ GÜNLERİ ÇIKARILIR. İLGİLİ MAKAM VE MÜESSESELERE PARASIZ GÖNDERİLİR.

T. C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
TEBLİĞLER DERGİSİ

YILLIK ABONESİ 250 KURUŞTUR. ABONE TUTARI MALSANDIKLARINDAN BİRİNE YATIRILMALI VE ALINACAK MAKBUZ MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI YAYIM MÜDÜRLÜĞÜNE GÖNDERİLMELİDİR.

CİLT: 27 — 13 OCAK 1964 — SAYI: 1288

Talim ve Terbiye Kurulu Kararları:

TALİM VE TERBİYE DAİRESİ

Karar s. 259 — Karar t. 24.12.1963

Konu: Öğrenimlerini öğretmenlik yetkisi veren resmî kurumlarımız dışındaki okullarda yapan vatandaşlarımızın özel okullarda öğretmen veya yönetici olarak görevlendirilmelerine izin verilebilmesi için tertiplenecek türkçe imtihanları h.

Özette belirtilen konuda Özel Okullar Genel Müdürlüğünün 13.8.163 tarih (203.OB-1288) sayılı teklifi incelendikten sonra:

Atanmalarına esas olan öğrenimlerini öğretmenlik yetkisi veren resmî kurumlarımız dışındaki okullarda yapan vatandaşlarımızdan lüzum görülenlerin ilk ve orta dereceli özel okullarımızda öğretmen veya yönetici olarak görevlendirilmelerine; veya halen özel okullarımızda çalışan bu gibi öğretmen veya yöneticilerden türkçe dilbilgileri yeterli olmadığı teftiş sonucunda tesbit edilenlerin görevlerine devam etmelerine izin verilebilmesi için türkçeden imtihana tabi tutulmaları uygun görülmüş ve bu imtihanların aşağıdaki esaslara göre yapılması kararlaştırılmıştır:

1 — İmtihan Kurulu, ilgili genel müfettişin başkanlığında, bir ilköğretim müfettişinden ve genel müfettiş tarafından gösterilecek bir üyeden kurulur.

2 — İmtihanlar yılda ençok bir defa yapılır. İmtihanların zamanı lüzumuna göre tesbit edilir. Her aday önce sözlü imtihana alınır ve ancak İmtihan Kurulunca lüzum gösterilenler yazılı imtihanlara kabul edilir.

3 — İmtihan sonuçları İmtihan Kurulunca, gereği için, Millî Eğitim Müdürlüğüne bildirilir.

4 — Sözlü veya yazılı imtihanlarda başarıları öğretmen veya yönetici olmak için yeter derecede görilmiyenlere, işbaşında yetişme fırsatı vermek maksadiyle, ilgili müfettişin müsbet mütalâası üzerine, geçici olarak hizmete alma müsaadesi verilebilir.

5 — Halen görevde bulunan öğretmen ve yöneticiler için bu imtihanlar tedricen uygulanabilir.

Yukardaki hususların Bakanlık Makamının onayına arzı kararlaştırıldı.

Uygundur
Millî Eğitim Bakanı
Dr. İbrahim Öktem

İLKÖĞRETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Şube: 3
Sayı: 243.03 (0-2) 717 — Tarih: 7.1.1964

Konu: İl Millî Eğitim Disiplin Kurulu kararları alınırken dikkat edilecek hususlar h.

VALİLİKLERE

1702 sayılı kanunun 36. maddesine göre kurulmuş bulunan İl Millî Eğitim Disiplin Kurullarının teşekkül tarzlarına, görev ve yetkilerinin mahiyetine, kararlarına ve bu kararlarına karşı yapılacak itirazlara ait olmak üzere aşağıda tesbit olunan hususların gözönünde bulundurulması ve dikkatle uygulanması gerekmektedir.

İl Millî Eğitim Disiplin Kurullarının Başkanlık Durumu:

1-1702 sayılı kanunun 37. maddesi gereğince İl Millî Eğitim Disiplin Kurulları Vali'nin Başkanlığında teşekkül eder. Vali, gerektiği takdirde Millî Eğitim Müdürünü tevkil edebilir. Buna göre esas olan Kurulun Vali'nin Başkanlığında toplanmasıdır. Ancak, zarurî hallerde ve icabında istisnaî ve geçici olarak Vali'nin açık tevkil tasarrufu ile Millî Eğitim Müdürlerininde Kurula Başkanlık edebileeceği madde de açıklanmış bulunmaktadır.

Bu icap ve zaruretin takdiri Valiye ait bulunmakla beraber, tevkilin Vali'nin Vilâyet Merkezi dışında bulunacağı zamanlara münhasır kalması kanunun ruh ve maksadına uygun olur.

Bundan başka, Vali'nin bulunmadığı zamanlarda, 5442 sayılı İl İdaresi Kanunun 5. maddesi gereğince Vali Muavini Vali'nin Vekilliğini yapacağına göre bu gibi hallerde Millî Eğitim Müdürleri tevkil edileceği yerde Vali Muavinlerinin Vali sıfatiyle İl Millî Eğitim Disiplin Kuruluna Başkanlık etmesi mümkün bulunmaktadır.

Vali Muavini ve Millî Eğitim Müdürü varken Millî Eğitim Müdür yardımcısının Vali tarafından tevkil edilmesi hiçbir suretle caiz değildir.

Millî Eğitim Müdür Yardımcısı ancak, Vali'nin veya Vali Muavini'nin Başkanlık ettiği toplantıda Millî Eğitim Müdürünün resmen vekâlet ettiği sırada 37. maddenin 1. bendine göre üye sıfatiyle bulunabilir.

Millî Eğitim Müdürü ve Millî Eğitim Müdürü'nün bulunmadığı hallerde yardımcısının vekâleti sırasında Kurula başkanlık ettiği takdirde alınan kararlara imza atılırken vali'nin tevkil tasarrufuna ait mucibin tarih ve numarasının yazılması gerekir.

Disiplin Kurulu Üyeliğindeki Tereddütler:

2. Disiplin Kurulu Üyeliğinde tereddüt hasıl eden noktalar. 37. maddenin bilhassa 3. ve 5. bentlerine temas etmektedir.

a) Evvel emirde tereddüt edilen hususlardan birisi "Merkezde mevcut Muallim Mektepleri, Lise ve Orta Mektepler" arasına Ticaret Lisesi ile Kız ve Erkek Sanat Enstitülerinin, İmam-Hatip Okullarının dahil edilip edilmiyeceği hususu teşkil etmektedir.

Kanunun 37. maddesinin 3. bendi açık olup (Merkezde mevcut Muallim Mektepleri, Lise ve Orta Mektep Müdürlerinden en kıdemlisi) dediğine; 21.3.1951 tarihli ve 146 sayılı Bakanlık Disiplin Komisyonu kararı da kanunun bu açık hükmü karşısında tefsire gitmenin yerinde olmayacağı noktai nazarını kabul ettiğine; Bakanlık Hukuk Müşavirliğinin muhtelif tarihlerde verdiği mütalâalar da aynı görüşü teyit ettiğine göre, İl Millî Eğitim Disiplin Kurulu Üyeliğine 37. maddenin 3. bendine göre girebileceklerin ancak merkezde mevcut her dereceden Muallim Mektepleri ile Lise ve Orta Mektep Müdürlerinden en kıdemlisi olması;

Ticaret Liseleri ile Erkek ve Kız Sanat Enstitüleri ve İmam-Hatip Okulları Müdürlerinden herhangi birinin daha üstün kıdeme sahip olsa da İl Millî Eğitim Disiplin Kuruluna 37. maddenin 3. bendine göre girmemesi gerekmektedir.

Bununla beraber Bakanlık Talim ve Terbiye Kurulunun (1081) sayılı Tebliğler Dergisinde yayımlanan 30.6.1959 — 2.7.1959 tarih 202, 206, 208 sayılı kararları ile Ticaret Liselerinin, Erkek ve Kız Sanat Enstitülerinin ilk devrelerine ortaokul muadeleti tanınmış olduğundan bu kararlar dolayısiyle mezkûr okullar müdürlerinin 37. maddenin 3. bendinde yazılı Ortaokullar arasında sayılması lâzım geldiğinden bunlardan üstün kıdeme sahip olanların Kurula girmeleri mümkündür.

b) Tereddüt yaratan 2. husus; kıdemin müdürlükte mi, yoksa öğretmenlikte mi aranacağı keyfiyetidir.

Bu konuda da maddenin sarahatine göre hareket edilmek lâzım geldiğinden müdürlükteki kıdemin gözönüne alınması ve üstün tutulması icap etmektedir.

c) Teredüt olunduğu ve bazan yanlış tatbik olunduğu müşahade edilen diğer husus ta şudur:

37. Maddenin 5. bendine göre, İl Millî Eğitim Disiplin Kurulunda üye bulunan En kıdemli okul müdürünün (izinli olması, nakledilmiş bulunması, vesair sebeplerle) muvakkat veya daimi olarak kaybubeti halinde, üye bulunan bu müdüre idarî işlerde vekâlet etmekte olan müdür yardımcısı veya başyardımcısı gibi kimselerin, bulunmayan bu üye yerine Kurula iştirak ettikleri ve kararlarda oy kullandıkları nadir de olsa görülmektedir.

Bu tatbikat tamamen yanlış ve kanuna aykırı bulunmaktadır. Zira, 37. maddenin 3. bendi, İl Millî Eğitim Disiplin Kurullarına üye olabilmek için, maddenin mezkûr bendinde muayyen okul müdürlerinden "en kıdemlisi" şartını koşmuş olup, "falan okul müdürü" diye "tek bir okul müdürlüğüne" üye olma hakkını inhisar ettirmiştir.

Binaenaleyh, en kıdemli olan ve Kurulda üye bulunan müdüre, okulun idarî işlerinde vekâlet eden kimse, işbu vekâlette onun şahsına ve zatî durumuna taallûk eden "Kıdemini" de ihraz ve iktisab edemiyeceğine göre, kazaî fonksiyon olan ve ancak kanunda yazılı kimselerden teşekkül edebilen Disiplin Kurullarında, bir üyenin yerine bir başkasının — velevki idarî işlerde o üyeye vekâlet etmekte de olsa — (Kanunda buna cevaz veren sarih bir hüküm ve kayıt bulunmadıkça) kazaî görevlerde vekâlet etmesine kanunî ve hukukî mesağ bulunmaktadır.

Bu şekilde, kanunen üye olamıyacak kimselerin iştirakiyle alınan Disiplin Kurulu kararları, Bakanlık Disiplin Komisyonunca şekil bakımından bozulmaya mahkûmdur.

Bu itibarla, tatbikatta bu hususa dikkat edilmesi, ve Kurulda üye bulunan "En kıdemli" müdürün gaybubeti halinde, bu gaybubet muvakkat ise, 788 sayılı Memurin Kanunun 54. maddesinde mezkûr 2/3 nisap mahfuz kalmak şartiyle, o üye bulunmadan da Kurulun toplanıp kararlar alabileceğinin gözönünde bulundurulması, şayet kaybubet uzun sürecek ise veya 2/3 nisap temin edilmiyorsa, veyahut ta gerekiyorsa, bulunmayan en kıdemli okul müdürü üyenin yerine, 37. maddenin 3. bendi ile belli diğer okul müdürlerinden en kıdemli olanının Kurula iştirak ettirilmesi; ve fakat hiçbir suretle, en kıdemli okul müdürü üyenin yerine müdür yardımcılarından birisinin Kurula iştirak ettirilmemesi gerekir.

d) Bu konuda tereddüt olunan husustan, "İlkokul müdürlerinin 1702 sayılı kanunun 37. maddesi 5. bendinde yazılı Kurul üyeliğine seçilip seçilemiyeceği" meselesi ise 27.7.1963 gün ve 24930 sayılı genelgemizde açıklanmış bulunmaktadır.

İl Millî Eğitim Disiplin Kurullarının ve almakta olduğu kararların Hukukî niteliği ve neticeleri hakkında zarurî bir açıklama:

3 — İl Millî Eğitim Disiplin Kurulları 1702 sayılı kanundan doğma kurullardır.

Bu itibarla;

788 sayılı Memurin Kanunundan doğma "İnzibat Meclisleri" ile karıştırılmaması gerekir.

İl Millî Eğitim Disiplin Kurulları; 1702 sayılı kanunun 36. maddesine göre ilkokul öğretmen ve müdürlerin disiplin meselelerine ait karar ve hükümleri verir. Bunlar hakkında, 4357 sayılı kanunda yazılı cezaları uygular.

Ayrıca, bu Kurallara genelge ve yönetmeliklerle istişarî görevler de verilmektedir. 11.3.1963 gün ve 6/1496 sayılı (İlkokul öğretmenlerinin atanma, nakil ve yer değiştirme yönetmeliği) nin 3/C maddesiyle verilen görev bu mihiyettedir.

Öğretmenlerin istekleri dışında yerlerinin değiştirilmesi için ön görülen İl Millî Eğitim Disiplin Kurulunun mütalâası veya kararı, kazaî ve lâzimülicra idarî bir karar olmayıp tamamen istişaridir.

Vali'lerin ilkokul öğretmen ve müdürlerini il içinde nakil ve tahvil yetkileri, 5442 sayılı İl İdaresi Kanunun 8/C maddesinden doğmaktadır. Ancak, Vali'ler bu yetkilerini yukarda bahsi geçen yönetmeliğe göre alınmış istişarî karara istinat ettirmelidirler.

İl Millî Eğitim Disiplin Kurullarınca İnzibatî ve Cezaî bir muameleyi gerektirdiği için yapılan soruşturma sonunda ilkokul öğretmenleri hakkında verilecek il içi idarî nakil kararlarının, 6/1496 sayılı nakil yönetmeliğinin 3/C maddesiyle 5442 sayılı kanunun 8/C maddesine istinat ettirilmesi gerekirken 788 sayılı kanunun 35. madesine dayatılması yanlıştır.

Sözü edilen 35. maddedeki "Mecburi tahvil" müessesesinin işletilmesi için "Halk tarafından memur aleyhine şikâyet yapılacak ve bu şikâyet memur aleyhine disiplin ve ceza bakımından bir işlemi gerektirmeyecek ve ilgili dairesi bu şikâyeti vârit görecektir.

"Bu unsurlar olmadan bu madde işletilemez. Gerekli unsurlar mevcut bulunsa bile İl Millî Eğitim Disiplin Kurulları 35. maddeye göre karar vermeye yetkili değildirler.

788 sayılı Kanunun 53. maddesinde: "Tayinleri merkeze ait olan memurlar hakkında Bakanlık Disiplin Komisyonlarının, tayinleri Vilâyete ait bulunanlar hakkında da İl Disiplin Kurullarının karar ittihaz edecekleri" belirtilmektedir.

İlkokul öğretmenleri, tayini vilâyete ait memurlar olmayıp tayinleri Bakanlığa ait olduğundan bunlar hakkında, 35. Maddeyi Bakanlık Disiplin Komisyonu uygulayabilir.

İl Millî Eğitim Disiplin Kurullarının yanlış olarak 35. Maddeye istinat ettirdikleri idarî teklif kararları, Bakanlıkça yönetmeliğe göre yapılmış istişarî bir teklif olarak kabulü suretiyle işlem görmekte ise de bu yanlış tatbikatın önlenmesi ve "İl Millî Eğitim Disiplin Kuruları" kararı alınırken yukarda yazılı hususların gözönünde bulundurulması uygun olur.

4 — İlkokul öğretmeni olup 5439 sayılı kanuna göre Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilâtında memur olarak görevli bulunanların disiplin işlemleri İl Millî Eğitim Disiplin Kurulunda incelenmeyip durumları Bakanlık Disiplin Komisyonu"nda tetkik edilerek haklarında 788 sayılı kanuna göre işlem yapılması Bakanlık Müdürler Komisyonunun 31.7.1950 gün ve 123 sayılı kararı ile uygun görülmüş bulunmaktadır.

İl Millî Eğitim Disiplin Kurulu Kararları Hakkında:

5 — 1702 sayılı kanunun 38. maddesine göre İl Millî Eğitim Disiplin Kurulu kararlarının 2. derecede Bakanlığımız Disiplin Komisyonunda usul ve esas bakımından incelenebilmesi, Memurin Kanunun 57. maddesinde gösterilen ilgililerce itiraz edilmesine bağlı olduğundan itiraz edilmeyen kararların dosyalarının fuzuli olarak Bakanlığımıza gönderilmemesi gerekir.

— İl Millî Eğitim Disiplin Kurullarının disiplin cezası veren kararlarına 1702 sayılı kanunun 38. maddesine göre ilgili öğretmen itiraz edebileceği gibi aynı kanunun 32. maddesi delâletiyle 788 sayılı Memurin kanunun 57. maddesine göre İl Millî Eğitim Müdürü veya valininde itiraza hakkı vardır. Filhakika Memurin Kanununun 57. maddesi (...... ancak memur veya memurun mesul olduğu daire âmiri tarihi tebliğden itibaren 10 gün zarfında bu kararı temyiz edebilir.) demektedir.

Buna göre Vali ve Millî Eğitim Müdürünün iştirak ettikleri İl Millî Eğitim Disiplin Kurulu kararlarına 10 gün zarfında Bakanlığımız İnzibat Kurulu nezdinde itiraz etmeleri ve böylece mevzuatı ve hukuk esaslarını uygun bulmadıkları kararların kesinleşmesine meydan vermemeleri en önemli görevlerinden bulunmaktadır.

Bunun temini için İl Millî Eğitim Disiplin Kurulu kararının ceza alan öğretmenlere tebliğ edilirken usulen Vali veya Millî Eğitim Müdürüne de tebliğ edilmesi yerinde olacaktır.

7—İtiraz vuku bulduğu takdirde İl Millî Eğitim Disiplin Kurulu kararının ilgili öğretmene ve Vali veya Millî Eğitim Müdürüne tebliğ edildiğini gösteren tebellûğ ilmuhaberiyle disiplin kurulu kararını muhtevi tahkikat dosyasının itiraz dilekçesine bağlanarak vakit geçirmeksizin Bakanlığımıza gönderilmesi icap eder.

8 — İl Millî Eğitim Disiplin Kurulu kararlarının 2. derecede tetkiki, sözü edilen Kurulun disipline ait ceza tayin eden kararları için bahis konusu olup bu Kurullara yönetmelikle yükletilen vazifeler cümlesinden idarî ve istişarî nitelikte olan "nakil kararlarına" şâmil değildir. Bu gibi kararlar üzerine yapılan muamele ve tesis olunan tasarruf aleyhine ancak Danıştay'a idarî dâva açılabilir.

9 — İl Millî Eğitim Disiplin Kurulu kararları, Bakanlığımız Disiplin Kurulunca itiraz üzerine bozulduğu takdirde, bozma kararı ışığı altında işin yeniden incelenmesi yapılmadan, ilgililerin yeniden savunmaları alınmadan karar verilmesi ve kararlarında (ısrar) edilmesi hususlarının varit olmayacağı, Tebliğler Dergisinin 3. Cilt 119. sayısında yayınlanan Danıştayın 28.11.1940 gün ve 412/400 sayılı istişarî mütalâası icabı olduğu halde birçok İl Millî Eğitim Disiplin Kurullarının bu gibi yanlışlıklara bilerek veya bilmiyerek tevessül ettikleri müşahade olunmaktadır.

a) İl Millî Eğitim Disiplin Kurulunca verilen kararlara, ilgili öğretmenler tarafından itiraz edilmesi üzerine Bakanlık Disiplin Komisyonunca şekil, usul ve esas bakımlarından noksanlar görülerek bozulduğu takdirde, gerek bu kararın, gerek bu karardan doğma bütün meselelerle eski savunmanın da hükmü kalkmış olacağından iş yetkili İl Millî Eğitim Disiplin Kurulunca yeniden incelenerek yeni bir karara bağlanırken, suçlu öğretmenden Memurin Kanunun 55. maddesine göre yeni durumu belirten bir savun-

manın alınması ve ittihaz edilecek kararında ilgililere tebliği gibi tekmil kanunî eşkâl ve merasiminin tekrarı gerekirken bu lâzimeye "Savunma alınması bakımından" uyulmamış olması 788 sayılı kanunun 55. maddesi hükmüne aykırı bulunduğundan alınan kararın — usul bakımından — muallel bulunacağı,

b) Üst Disiplin Komisyonunca ittahaz olunan bozma kararları üzerine Alt Disiplin Kurullarınca "ısrar kararı" verilmesine memurin kanunun bu hususa taallûk eden hükümleri ile içtihadın elverişli bulunmasına ve esasen ısrar kararı diye bir karar şekli ve yetkisi de disiplin hukukunda mevcut olmayıp Hukuk ve Ceza muhakemeleri usulü kanunlarının mahsus maddeleriyle ancak adlî hukuk için mevzu bulunmasına binean bu lâzımeye uymayan kararların üst Komisyonca bozulacağı nazara alınmalıdır.

10 — Memurin Kanununun 56. madesinde, Disiplin Komisyonları kararlarının müdellel kanun ve tüzüklere müstenit olması şart koşulduğu, aksi halin bozmayı gerektireceği açıklandığı halde bu kanunî lüzuma dikkat edilmediği görüldüğünden kararda cezayı gerektiren hadisenin ne olduğunun zikredilmesi, delillerinin münakaşa edilmesi, tatbik edilen kanunun madde ve fıkrasının açıkça gösterilmesine itina edilmelidir.

Disiplin işlerinde yukarda açıklanan hususların gözönünde bulundurulmasını önemle rica ederim.

Millî Eğitim Bakanı
Dr. IbrahimÖktem

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
DİN EĞİTİMİ DAİRESİ MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı: 615.23 Tarih: 4.1.1964

VALİLİKLERE

Orta dereceli okulların din dersleri mutlaka İlâhiyat Fakültesi veya Yüksek İslâm Enstitüsü mezunu olan öğretmenlerimize verilecektir.

Ancak bu vasıfta öğretmen bulunmaması veya kâfi miktarda olmaması halinde diğer öğretmenler arasında istekli ve fakat bu iş için ehliyetli olanlar tercih edilecektir.

Ders dağıtımı işlerinde bu esasa dikkat ve ehemmiyetle riayet olunmasını rica ederim.

Millî Eğitim Bakanı
Dr. İbrahim Öktem

KIZ ENSTİTÜSÜ MÜFREDAT PROGRAMI

(1287. sayıdan devam)

Öğretmen konuyu işlemeden evvel çevrede uygulanan giyim şekillerini incelemeli, onların geliştirilmesini, pratik ve yararlı bir duruma getirilmesini esas olarak kabul etmelidir. Bu konu üzerinde kısa bir konuşma ve eski bilgilerin tekrarı yapıldıktan sonra uygulamaya geçilmelidir. Ders içinde çocuk için gerekli, basit ve pratik giyim eşyalarının kulanışlı ve ekonomik malzemelerle patronlardan istifade suretiyle diktirilmesi sağlanmalıdır.

Basit bir pratik bir bebek odasının, yatağının, yatak takımlarının, dolabının veya çamaşır sepetinin hazırlanması:

1. Odada bulunması gereken eşyalar
2. Eşyaların tanzimi
3. Odanın ve eşyaların temizliği

Öğretmen çevre özelliklerini gözönüne alarak, mümkün olduğu takdirde ayrı bir oda, mümkün olmadığı takdirde odanın bir köşesinin çocuğa göre basit ve pratik bir şekilde hazırlanması için gerekli malzemenin öğrenciler tarafından yapılmasına nezaret eder. Oda için gerekli dolap, karyola, çocuk parkı gibi eşyaların okul idaresi yardımiyle çevreden sağlanması yollarını araştırır, böyle bir oda veya köşe hazırlattırır.

Çocuğun banyo ve vücut temizliği

1. İlk banyo ve özellikleri
2. Banyo zamanları ve süresi
3. Organ temizlikleri (göz, kulak, burun, tırnak ve alt temizliği)
4. Temizlik alışkanlıkları

Temizlik ve banyo konuları okul çevresinde bulunan süt ve oyun çocuklarının okulda ders içinde ve öğretmen nezareti altında öğrenciler tarafından temizlenmesi suretiyle uygulanarak öğretilecektir.

Süt çocuğunun beslenmesi

1. Tabiî beslenme
2. Sunî beslenme
3. Karışık beslenme
4. Tamamlayıcı besinler
   a. Çocuğa verilmesi gereken vitaminler
   b. Unlu besinler
   c. Sebzeler
   d. Proteinler
   e. Çeşitli mama listeleri

Tabiî, sunî ve karışık beslenme konularına bir ön bilgi olarak kısaca dokunulacak, esas olarak tamamlayıcı besinler üzerinde durulacaktır. Mamalar okulda, yemek atelyesinde veya evlerde öğrencilere bizzat tatbik ettirilecektir.

Öğretmen, uygulanan mama çeşitlerini en yararlı ve temiz bir şekilde hazırlatmayı esas olarak almalıdır.

Sebze ve meyvelerin eksik bulunduğu yerlerde ve mevsimlerde çocuk mamalarının mevcut şartlar içersinde yararlı bir şekilde yaptırılması yönüne gidilmelidir. Böyle çevre ve mevsimlerde yiyeceklerin besin değerlerinin artırılması için gerekli tedbirler açıklanmalı ve verilecek vitaminler belirtilmelidir.

Çocukta oyun ve oyun faaliyetleri

1. Oyun önemi
2. Süt çocuklarının oyuncaklarının seçimi ve yaptırılması
3. Oyun çocuklarına oyuncak seçimi ve yaptırılması
4. Açık hava oyunları

Bu konu işlenirken oyunun önemi, çocuğun gelişimi ve psikolojisi üzerinde önemle durulacaktır. Öğretmen çevrede kullanılan oyuncaklar ve oyun faaliyetlerini incelemeli, öğrencilere çevrelerinde kullanılan bu oyuncakların yararlı ve yararsız yönlerini tanıtmalıdır. Oyun materyallerinin eldeki imkânlar ölçüsünde bizzat öğrenciler tarafından okunarak öğretmen kontrolu altında ve ders içinde hazırlatılması gerekmektedir.

Konu işlenirken el işleri ve süs eşyaları dersi öğretmenleriyle iş birliği yapılmalıdır. Açık hava oyunları konusu, çocuk bahçelerinde, imkân olmadığı takdirde park ve yeşil sahalarda, çevredeki çocukların katılmasiyle, uygulanarak işlenir.

Okulda veya ilgili kurumlarda hasta odasının hazırlatılması

1. Evde ve okulda ecza dolabının hazırlanması
2. Derece alma usulleri
3. Revir veya hastahanede hasta odasının incelenmesi, yatak tanzimi, odanın temizliği.

Okul hemşireliği dalını tanıtmak ve bu konuda öğrencilerimize ileride kullanabilecekleri en yararlı bilgilerden birkaç örnek göstermek gayesiyle yukardaki son iki başlıkta belirtilen konular bu müfredat programı içersine alınmıştır.

Bu konuların dersleriyle ilgili kurumlarla işbirliğine gidilmek üzere uygulanarak işlenmesi gerekmektedir.

Okulda ilk yardım

1. Okulda ilk yardımı gerektiren durumlar üzerinde uygulama yoluyla incelemeler yapılması,
2. Pansuman ve basit sargılar,

İlk yardım konusu isteğe bağlıdır. Öğretmen bu konuyu imkân bulduğu takdirde işliyecektir.

Kız Enstitüleri
Resim
Müfredat Programı

AMAÇLAR:

1. Öğrenciye doğruyu görebilme, kavrama, karşılaştırma ve konuları çizgilerle sağlam ifade edebilme yeteneğinin kazandırılması,

2. Öğrencinin yaratıcılığa yöneltilmesi ve kendi eserinden zevk alma duygusunun kazandırılması,

3. Öğrencinin tabiat ve sanat derslerindeki güzelliği görebilmesi, estetik duygularının geliştirilmesi,

4. Öğrencilere teknik bilgi ve terimlerin öğretilmesi,

5. Öğrencilere renk ve şekil armonisi hakkında bilgi verilmesi, renk ve şekil zevklerinin geliştirilmesi,

6. Öğrencilere millî sanat eserlerimizin, halk sanatlarımızın tanıtılması, bu günün zevk ve modasına aktarılmasını sağlıyarak eski eserlerimizin değerlendirilmesi,

7. Öğrencilerin resim yaparak hayatlarının kazanabilme imkânlarının sağlanması,

8. Resmin, öğrenciler için gayeli bir boş vakit eğitimi haline getirilmesi.

AÇIKLAMALAR:

1. İşlenecek her konunun öğrencilere hayatta kullanabilecekleri en lüzumlu pratik bilgileri taşıması gerekir.

2. Harcanan zaman ve emeğin değerlendirilmesi gerekir.

3. Diğer derslerin konuları ile ilgili çalışma ve beraberliğin sağlanması gerekir.

4. Her dersin konusu işlenirken o dersle ilgili gerekli teorik bilgiler verilmelidir.

5. Öğretmen resim malzemeleri ile ilgili teknolojik bilgileri vermelidir. (Kâğıtlar, boyalar, fırçalar v.b. hakkında.)

6. Konular işlenirken öğrencilere, kazanç sağlıyabilecekleri "spariş" fikri aşılanmalıdır.

Resim
Sınıf I.
(Haftada 4 saat)

KONULAR:

1. Geometrik şekillerden su ve motif araştırmaları bu şekillerden yararlanılarak yapılan diğer patates, fırça ve çeşitli baskılar.

2. Ölçü ve oranlar,

3. Gölge ve etütler,

4. Mankenin çeşitli yönlerden giyimli ve giyimsiz olarak krokisi (kurşun kalem, mürekkep veya tek renk sulu boya ile),

5. Renk bilgisi,

6. Öğrencilerin renk bilgilerini geliştirmek için su kâğıtları ve mum boya ile yapılan dekoratif çalışmalar, basit ev süslemeleri,

7. Modelden elbise, baş, v.b. kopyeleri (renkli),

8. Modelden kopya, silüet üzerine öğrencilerin kendi ihtiyaçlarını karşılayacak basit iç, dış giyim ve el-işleri dersleri için kreasyonlar (renkli),

9. Tabiatta bulunan çiçek, böcek, kelebek, balık, kuş ve çeşitli hayvanların etütleri (bunlardan öğretmenin gerekli gördükleri çalışılacaktır.)

10. Üzerinde çalışan hayvan ve çiçeklerden stilize edilen derslerin diğer derslere uygulanacak nitelikte olması ve kompozisyon bilgisinin verilmesi),

11. Kâğıt üzerinde yırtma, kesme, yapıştırma tekniği ile tabiattan canlı ve cansız, çeşitli eşyalar, tek ve beraber olarak çalışma,

12. Halı desenleri.

NOT: Konuların işlenişinde öğretmene yetki bırakması bakımından madde halinde açıklamalar verilmemiştir.

Kız Enstitüsü
Giyim
Müfredat Programı

AMAÇLAR:

1. Öğrencilere giyim hakkında genel bilgi vermek,

2. Pratik ve ekonomik yoldan giyim zevkini aşılamak,

3. Öğrencilerin kısa zamanda ihtiyaçları olan iç ve dış giyimlerini en iyi şekilde dikebilmelerini sağlamak,

4. Yapılan işe harcanan emeği değerlendirme alışkanlığını vermek,

5. Bu bilgileri verirken öğrencilere giyim meslek dalını tanıtmak ve yeteneklerine göre bu dallardan birine yönelmelerine rehberlik etmek.

AÇIKLAMALAR:

1. Öğrenci, birinci öğretim yılının sonunda giyim derslerinde öğrendiği konuları kolaylıkla kendi kendine dikebilecek seviyeye gelmelidir.

2. Öğretmen müfredatta bulunan bütün konuları, öğrencileri yukarda belirtilen seviyeye yetişebilmek için en az iki defa işliyecektir.

3. Öğretmen bir konuya başlamadan önce sınıf mevcudunu gruplara ayırıp modayı ve giyimin esas prensiplerini gözönüne alarak öğrencilerle beraber birkaç tip standart model tesbit edecek bu modelleri bütün öğrencilere uygulatacaktır.

4. Öğretmen öğrencilerin iyi yetişmelerini sağlamak amacı ile, işlenen konularla ilgili ev ödevleri ve alıştırmalar verecektir.

5. Konular işlenirken öğretmen ve öğrenciler daha önceden konuyu birlikte hazırlıyacaklar, öğrenciler daima aktif durumda olacaktır.

6. Öğretmen konuların verimli olması ve ayarlanması, öğretmenden iyi sonuçlar alınması bakımından daima plânlı çalışarak her konuya ait ünite plânını zamanında hazırlamış olacaktır.

7. Öğretmen canlı ve objektif bir ders işliyebilmesi için göze ve kulağa hitap eden türde ders materyalleri kulanacaktır. Ayrıca, Öğretici Filmler Merkezi'yle de işbirliği yapacaktır.

NOT: *Çeşitli modellerin küçük ölçülerde kâğıttan hazırlanması ve garnitürlerin gösterilmesi gerekir.*

Giyim
Sınıf I.
(Haftada 10 saat)

Dış Giyim
(Haftada 7 saat)

KONULAR:

Dikiş Bohçası

1. Amerikan veya patiskadan cepli iş bohçası,
a. Köşe çalışmaları,
b. Dikiş makinasının kulanılması ve bakımı,
c. Örgü ve atkı ilik.

TEKNOLOJİK BİLGİLER:

d. Atelyede bulunan ders araçlarının tanıtılması,
e. Pamuklu kumaş cinslerinin tanıtılması, kısaca özellikleri,
f. Kumaşların en, boy ve verev ipliklerinin incelenmesi,

NOT: ***Öğretmen dersi işlerken öğrencileri konudan daha önce haberdar edecek, ders birlikte hazırlanacaktır.***

Atelye Önlüğü

2. Öğrencilerin ihtiyacı olan giyim derslerinde kullanacağı atelye önlüğünün dikilmesi,

a. Ölçü alma esası,
b. Kalıp çıkarma,
c. Kumaşa yerleşirme,
d. Kalıba dikiş payı verme tekniği,
e. Çizme tekniği,
f. Basit prova tekniği,
g. Yaka çevresinin temizlenmesi,
h. İlik yerinin tesbiti,
ı. Düğme dikilmesi (ayaklı veya ayaksız.)

TEKNOLOJİK BİLGİLER:

j. Pamuklu kumaşların ütülenmesi,
k. Bitmiş bir atelye önlüğünün ütülenmesi.

Etek

3. Öğrencilerin yaşlarına ve durumlarına uygun pamuklu veya yünlü basit bir etek diktirilmesi,

a. Aile bütçesinde öğrencinin giyim için ayrılabilecek paranın ve elde bulunan malzemenin gözönünde bulundurulması,
b. Günlük spor ve fantazi giyimlerin tanıtılması,
c. Model seçimi, yaş ve tiplere göre,
d. Kalıp çıkarılması,
e. Kumaşa uygulanması (dikiş payı verme tekniği),
f. Çizme tekniği,
g. Basit prova tekniği,
h. Yırtmaç yapılması,
ı. Bel çalışması (agraf, fermuar, düğme dikilmesi),
j. İç dikişlerin temizlenmesi,
k. Etek baskıları (çeşitleri gösterilecektir).

TEKNOLOJİK BİLGİLER:

l. Yünlü kumaşların tanıtılması ve kısaca özellikleri,
m. Pamuklu ve yünlü kumaşlar arasındaki farklar,
n. Yünlü kumaşların ütülenmesi,
o. Bitmiş bir etek ütüsü.

NOT: 1. *Öğrencilerin modaya uygun hazırladıkları etek modelleri sınıfta öğretmenlerle birlikte incelenip birkaç standar model meydana getirilecek,*
2. *Sınıflar gruplar halinde çalışacaklar,*
3. *Modeli serbest olan ikinci eteği öğrenci öğretmenin kontrolü altında yardımsız dikebilecektir.*
4. *Bu etek sipariş olabilir.*

Blûz

5. Öğrencilerin ihtiyacı olan bir blûz diktirilmesi,

a. Blûz için lüzumlu ölçülerin alınması ve bu esasın kavratılması,
b. Takma kollu, bebe veya şömiziye yakalı, önden açık blûz modellerinin yaş ve tiplere göre hazırlanması,
c. Blûz kalıbının çıkarılması,
d. Kol ve yaka kalıplarının çıkarılması,
e. Kumaşa uygulanması (dikiş payı verme tekniği)
f. Çizme tekniği,
g. Basit prova tekniği (ön ortasının önemi)
h. Kol takılması,
ı. Yaka takılması,
j. Dikilmesi,
k. Yakada düz iplik istikametleri ve çalışmaları,
l. İlik yerlerinin tesbiti.

TEKNOLOJİK BİLGİLER:

m. Blûz yapılacak kumaşların incelenmesi,
n. İpekli ve suni kumaşlar hakkında kısa bilgi özellikleri,
o. Suni kumaşların ütüsü,
p. Bitmiş bir blûzun ütülenmesi,

NOT: 1. *Öğrencilerin modaya uygun olarak hazırladıkları blûz modelleri, sınıfta öğretmenle beraber incelenip birkaç tip standart model meydana getirilecektir.*
2. *Sınıf gruplar halinde çalışacaktır.*
3. *Öğrenci, modeli serbest olan ikinci blûz öğretmenin kontrolü altında yardımsız dikecektir.*
4. *İkinci blûzlar sipariş olabilir.*

Elbise

5. Öğrencilerin ihtiyacı olan spor bir elbisenin diktirilmesi,

a. Spor elibise hakkında bilgi verilmesi,
b. Giyilecek yere ve yaşa göre spor elbise için
c. Kumaşa uygulanması (dikiş payı verme tekniği)
f. Çizme tekniği,
g. Bel çevresinin belirtilmesi,
h. Basit prova tekniği,
ı. Daha önce verilmiş dikiş tekniğinin tekrarlanması,
j. Elbisenin süslenmesi.

TEKNOLOJİK BİLGİLER:

k. Elbiselik kumaşlar hakkında bilgi,
l. Daha önce öğrenilmiş olan bilgilerin tekrarı.
m. Bitmiş elbisenin ütülenmesi.

NOT: 1. *İkinci elbiselerin modelleri serbest olarak seçilecek,*
2. *Bu elbise sipariş olarak dikilebilir.*
3. *Bütün çalışmalarda öğretmen öğrencilerin kişisel teşebbüs ve buluşlarına çok önem verilecektir.*

İç Giyim:
(Haftada 3 saat)

Cepli İş Bohçası

1. Köşe çalışmaları,
2. Dikiş makinasının kullanılması ve bakımı,
3. Örgü ve atkı ilik,
4. Çeşitli ipliklerin kullanılacağı yerler,

TEKNOLOJİK BİLGİLER:

5. Atelyede kullanılan ders araçlarının kullanılması,
6. Pamuklu kumaş cinslerinin özellikleri,
7. Kumaşın en, boy veren ipliklerinin incelenmesi.

NOT: *Bu çalışmalar Amerikan veya patiska üzerinde yaptırılacaktır.*

Kadın Külotu

1. İç giyimin özellikleri,
2. Ölçü alma esası,
3. Kalıpların kullanılması,
4. Dikilmesindeki özellikler.

TEKNOLOJİK BİLGİLER:

5. Pamuklu ve ipekli kumaş cinslerinin özellikleri,
6. Kumaşlarda renk seçimi, yıkanması, ütülenmesi.

NOT: *Dikişler makinada dikilecek, aynı konu bazı esasları kavratacak şekilde tekrar edilecektir.*

Gecelik

1. Gecelik provalarının esasları,
2. Örgü ilik ve biye çalışmaları,
3. Verev biye ekinin özelliği.

TEKNOLOJİK BİLGİLER:

4. Çeşitli biyelerin yapılma şekilleri ve kullanılacağı yerler hakkında bilgi verilmelidir.

NOT: 1. *Dikilen eşyanın rahat, kullanışlı, günlük ihtiyacına cevap verilebilecek şekilde olmasına dikkat edilecektir.*
2. *Öğrencilerin bu konularda yetişmelerini sağlamak için çalışmalar mümkün olduğu kadar tekrar edilecektir.*

Kombinezon

1. Prova tekniği,
2. İç giyimde kullanılan dikiş şekilleri,
3. Dantel dikilmesi.

TEKNOLOJİK BİLGİLER:

4. Kumaşlara uygulanması, uygun garnitür cinsinin seçimi.

NOT: 1. *Bu konuların dikiminde makina kulanılacak ve süslemek için zaman alan nakış iğnelerinden daima kaçınılacaktır.*
2. *Öğrencilerin yetişmesi bakımından konu ikinci defa bazı yapıcı değişikliklerle tekrarlanacaktır.*

Kız Enstitüleri
Ev Yönetimi ve Beslenme
Müfredat Programı

AMAÇLAR:

1. Öğrenciler, toplum için, sağlıklı, kişilik sahibi, yetenekli, çalışkan, Millî hisleri kuvvetli, kendine güvenilir, çalışmasında yararlanılır kişiler olarak yetiştirilecektir.

2. Öğrenci ilerdeki hayatı için, bilgili, çalışkan, fedakâr, iyi niyetli, sabırlı, enerjisini boşuna harcamıyan çevresi ile iyi ilişkiler kuran, anlayışlı, yaşama şartlarını daima iyiye yöneltme çaba ve isteğine sahip olarak yetiştirilecektir.

3. Öğrencinin öğrenim süresinde almış olduğu bilgi ve maharetleri ilgili iş yerlerinde uygulayabilmesini ve böylece toplumun kalkınmasında yararlı eleman olmasını sağlıyacak şekilde yetiştirilmesine çalışılacaktır.

AÇIKLAMALAR:

1. Ünitelerin sıralanmasında, konuların öğrenciler tarafından kolayca kavranıp, günlük hayata aktarılmasının önemi düşünülerek kolaydan zora doğru bir sıra takip edilmiştir.

2. Beslenme bilgisi ile ilgili teorik bilgilerin, mutfaklara girebilmesini sağlamak amacıyla, teorik dersi takip eden yemek pişirme derslerinde mümkün olduğu kadar, konu ile ilgili yiyeceklerin hazırlatılması düşünülmüştür.

3. "Beslenme programı eski programlara oranlı tutulmuşsa da, konular, hazırlama sınıfında daha basit, diğer sınıflarda ise daha geniş olarak ele alınacaktır.

4. Evde kullanılan araçların bakımı, muhafazası ve tamiri konusunda fizik, kimya öğretmenleriyle program birliği yapılarak derslerin birbirleriyle ilgili olarak yürütülmesi için mümkün olduğu kadar konuların aynı tarihlerde işlenebilmesi düşünülmüştür.

Ev Yönetimi ve Beslenme
Sınıf I.
(Haftada 4 saat)

KONULAR:

Ev İdaresi

1. Dersin amacı ve görgü kuralları,

Evde, sofrada, okulda, sokakta, eğlence yerlerinde, alışverişte, taşıt araçlarında, davete gitmede, davet etmede, hediye verme ve kabul etmede,

2. İş plânı yapmanın önemi ve plân yapma tekniği,

Az enerji harcıyarak kısa zamanda en iyi şekilde gayeye varan yolların açıklanması,

a. Bir günlük iş plânı yapılması,

Ders içi ve dışı çalışmalarında öğrenciye, daima saatle ve plânla çalışma alışkanlığı verilecektir.

b. Temizlik araçlarının tanıtılması,

Piyasada bulunan ve çevrede kullanılan temizleyici araç ve maddelerin tanıtılması ve kullanılması,

c. Haftalık iş plânı yapılması,

Ev eşyası temizlikleri: çeşitli döşeme, tavan, kapı, cam ve ayna temizlikleri hakkında genel bilgi, araç ve gereçlerin tanıtılması ve temizlik işleri,

3. Evde kulanılan araçların bakımı, muhafazası ve basit tamiri,

Çeşitli cins ütü, ocak dikiş makinası, radyo, buz dolabı, çamaşır makinası, elektrik süpürgesi v.b.

4. Aile giyeceklerine ve ev çamaşırlarına ihtimam gösterme:

a. Onarım: basit örgü tekniği ile küçük deliklerin onarılması. İplikleri atılarak ve kumaş geçirilerek örgü.

b. Kullanılan eşyalar üzerinde açık ve kapalı yama tekniğinin öğretilmesi ve uygulanması öğrencinin getirmiş olduğu eşyanın cinsine, desenine ve kalınlığına göre yama yaptırılacaktır.

5. Ev çamaşırlarının temizlenmesi, kola ve ütüsü:

a. Çamaşır temizliğinin gereği, çamaşır yıkama yeri, gerekli araç, makina ve malzemenin tanıtılması, muhafaza ve düzeni,

b. Kirli çamaşırların ayrılması, ıslatılması ve yıkanması,

c. Beyazlatılması, "javel suyu" nun hazırlanması,

d. Ütülemenin önemi,

e. Çeşitleri,

f. Ütü masasının hazırlanması,

g. Ütü araçlarının tanıtılması, muhafazası ve satın alınması sırasında gözönünde bulundurulacak hususlar,

Yıkanmış olan düz çamaşırlardan birinin ütülenmesi, (Peçete, mendil),

h. Kola hakkında genel bilgi,

ı. Pirinç kolasının uygulanması,

6. Aylık iş plânı:

a. Evin genel temizlik ve yerleştirilmesi,

Evde bulunan her çeşit dolap ve eşyanın temizlik ev düzeni yapılacaktır.

b. Tabiî ve sunî nitelikte parçalardan yararlanılarak çeşitli pöşetler yapılması,

Plâstikten de yararlanılmalıdır.

c. Göğüs yastığı, omuz yastığı, kravat kalıbı, çeşitli tutaçlar, iş önlükleri, çaydanlık muhafazaları, kirli ve mandal torbaları yaptırılması.

Yemek Pişirme

1. Kiler, mutfak ve araçların tanıtılması,

2. Süt, sütlü kahve, kakao, kahvaltılık yumurta çeşitleri, ekmekten sandviç yapılması, kahvaltı sofrasının hazırlanması,

3. Yağlı ve yumurtalı bisküvitli yaptırılması sable bisküvit peynirli bisküvit, düğme bisküvit v.b.

(Beslenme dersinde yağlar konusunun işlenmesi)

4. Protein bakımından zengin besin maddeleri:

Kıymalı, sütlü yumurtalı börekler, tepsi böreği, tatar böreği, kıymalı makarna v. b. (Beslenme dersinde protein konusunun işlenmesi).

5. Kalori bakımından zengin besin maddeleri:

Marmelat, basit sütlü tatlılar v.b. Beslenme dersinde kalori konusunun işlenmesi.

6. Minarel bakımından zengin besin maddeleri (basit, sebzeli et yemeği).

(Beslenme dersinde insan beslenmesinde önem taşıyan mineraller kanusunun işlenmesi).

7. Vitamin bakımından zengin besin maddeleri (çeşitli meyva suları, meyva salatalarının hazırlanması ve süslenmesi, sofra kremi ve muhallebinin yapılışı).

(Beslenme dersinde vitaminler konusunun işlenmesi)

8. Günde alınması gereken besin maddelerinin gram olarak gösterilmesi.

Örneğin, "yetişkin bir kimse günde ihtiyacı olan C vitaminini hangi kaynaklardan ne miktarda alabilir" şekilde.

9. Gıda maddeleri ve bunların besleyici değerleri, besin bilgisi dersi müfredatının 9. Ünitesinde belirtilen besin maddelerinin hangi bakımlardan zengin olduğunun öğrencilere öğretilmesi.

10. Basit et balık, sebze yemeklerinin çeşitli pişirme metotları ile karşılaştırmalarının yapılması, örneğin, et haşlanarak, ızgara yapılarak, yağda kızartılarak; sebze haşlanarak, yağda kızartılarak v.b.

(Beslenme dersinde pişirme konusunun işlenmesi),

11. Öğrencinin öğrenmiş olduğu besin bilgileriyle, orta halli bir ailenin öğle yemek listesinin hazırlanması.

(Beslenme dersinde gıda ihtiyacı konusu işlenecek),

12. Bebe mamaları, büyüme çağındakiler, hâmile ve emzikliler için basit yemek listeleri hazırlanması ve uygulanması. Bu ders Çocuk Bakımı öğretmenleri ile işbirliği yapılarak işlenecektir.

(Beslenme dersinde gıda ihtiyacı konusunun işlenmesi),

13. İyi veya fena beslenmeye örnek vermek üzere tam ve eksik kahvaltı hazırlanması.

(Beslenme dersinde iyi ve fena beslenme konusunun işlenmesi)

14. Çeşitli besin muhafaza metotlarına uyarak basit örnekler verilmesi (kurutma, salamura. tarhana, v. b.)

(Beslenme dersinde besin maddelerinin muhafazası ve gıda zehirlenmeleri konusunun işlenmesi).

Besin Bilgisi

1. Beslenmeye giriş, insan vücudunun yapısı,

a. İnsan hayatının devamı ile gıdanın ilgisi,

b. Türkiyede beslenme durumu.

2. Besin maddelerinin vücuttaki fonksiyonu,

Karbonhidratlar (yemek pişirme dersinde kahvaltıda yenen yiyecekler ve kahvaltı sofrasının hazırlanması konusunun işlenmesi).

3. Yağlar:

a. Hayvansal yağlar,

b. Bitkisel yağlar, yağların sindirilmesi ve vücutta kullanılması,

c. Yağ ihtiyacı (yemek pişirme dersinde yağlı hamurdan yapılan bisküvitler konusu işlenecek),

4. Proteinler:

(Yemek pişirme dersinde protein bakımından zengin besin maddeleri konusunun işlenmesi),

5. Kalori ve kalori ihtiyacı (yemek pişirme dersinde kalori bakımından zengin besin maddeleri konusunun işlenmesi),

6. İnsan beslenmesinde önem taşıyan mineral maddeler (yemek dersinde mineraller bakımından zengin besin maddeleri konusunun işlenmesi),

7. Vitaminler,

8. Tavsiye edilen besin miktarları (yemek pişirme dersinde bir günde alınması gereken besin maddeleri konusunun işlenmesi),

9. Gıda maddeleri ve bunların besleyici değerleri,

10. Pişirme:

a. Pişirmenin besin maddeleri ve bunların besleyici değerleri üzerindeki etkisi,

b. Pişirmede kullanılan kapların besin maddeleri üzerindeki etkisi.

(Yemek pişirme dersinde basit et-balık ve sebze yemeklerinin çeşitli pişirme metotları ile karşılaştırılması konusunun işlenmesi),

11. Gıda ihtiyacı:

a. Günlük öğün miktarı,

b. Pişmiş ve pişmemiş yiyeceklerin besleyici değerlerinin hesaplanması,

c. Bir öğünde veya bir günde yenen yiyeceklerin değerlendirilmesi,

d. Kayıplar (yemek pişirme dersinde orta halli bir aile için öğle yemeği listesinin düzenlenmesi ve uygulanması.)

12. Dengeli besin grupları bulunan bir yemek listesinin hazırlanması.

a. Bebeklerin beslenmesi,

b. Okul çocuklarının beslenmesi,

c. Büluğ çağındaki çocukların beslenmesi,

d. Yetişkinlerin beslenmesi,

e. Hâmile ve emzikli kadınların beslenmesi,

f. Yaşlılıkta beslenme.

13. İyi ve fena beslenme.

(Yemek pişirme dersinde iyi ve fena beslenmeye örnek olacak tam ve eksik kahvaltı hazırlanması),

14. Çeşitli bölge ve memleketlerin beslenme sorunları hakkında genel konuşma.

15. Besin maddelerinin muhafazası ve besin zehirlenmeleri,

(Yemek pişirme dersinde çeşitli besin muhafaza metotlarına uyarak basit örnekler verilmesi).

16. Besin maddeleri ile geçen hastalıklar.

Kız Enstitüleri
El İşleri ve süs Eşyaları
Müfredat Programı

AMAÇLAR:

1. Öğrenciye, günün ve çevrenin ihtiyaçlarına göre ev ve giyim eşyasını kullanma, çeşitli el işlerinin yapabilme maharet ve alışkanlığının kazandırılması,

2. Çevrede mevcut yerler iş ve eşyaların değerlendirilmesi ve kullanılır bir hale getirilmesi,

3. Öğrenciye hızlı çalışma ile az zamanda çok ve iyi iş çıkarma alışkanlığının kazandırılması.

4. Öğrenciye, ileride seçeceği nakış ve süs eşyaları ihtisas dalları üzerinde gerekli ön bilgilerin verilmesi (bu bilgiler öğrenciye 2. sınıfta meslek dalı seçiminde rehber olacaktır.)

AÇIKLAMALAR:

1. Öğrencilerin, ileride *el işleri* ve *süs eşyaları* meslek dalını seçecekleri düşünülerek konular, öğrencilerin ilgisini çekecek şekilde işlenecektir.

2. Konular işlenirken öğrencilere gerekli bilgi, teknik, el maharetleri verilmekle beraber öğrencilerin zevklerinin gelişmesi üzerinde de önemle durulacaktır.

3. Konular işlenirken yerel gereçlerin kullanılmasına özellikle yer verilecektir. Bu öğrenciye çevresinde bulunan gereçleri araştırma ve değerlendirme yeteneğini kazandıracaktır.

4. Zamanı değerlendirme ilkesine yer verilebilmek için çalışmalarda;

a. Kalıp (patron) kullanılacaktır.

b. Sade kolay, zevkli ve göze hoş görünen desenlere yer verilecektir.

c. İşleme teknikleri zevkli ve öğrencileri yormıyacak bir sadelikte olacaktır.

d. İşlemeler, mümkün olduğu kadar dayanıklı gereçlerle, her zaman kullanılmaya yarar eşya üzerinde yapılacaktır.

e. El işleri derslerinde resim dersleriyle iş birliği yapılacaktır.

f. Konuların işlenmesinde, başlangıçta, öğretmen renk ve desen hakkında bilgi verecek, mümkün olduğu kadar yerel zenginliklerden yararlanmaya dikkat ederek öğrenciyi burslarına yer verecektir.

g. Öğretmen öğrencilerin yapmış oldukları işleri günlük hayatlarında kullanma alışkanlığı verme üzerinde önemle duracaktır.

h. Derslerde kullanılan araçlar ve gereçler hakkında teknolojik bilgi verilecektir.

ı. Bütün konular ekonomik ilke gözönünde bulundurularak işlenecektir. (süre, insan gücü, madde bakımından).

El İşleri ve Süs Eşyaları
Sınıf I.
(Haftada 4 saat)

KONULAR:

El İşleri Hakkında Genel Bilgi (süre 2 ders saati)

1. Kullanılan araç ve gereçlerin tanıtılması,

2. Kumaşı germe şekilleri,

3. Kumaşı germenin gereği,

a. Kasnak ile,

b. Gergef ile,

c. Kâğıt ile.

Deseni Kumaşa Geçirme Şekilleri (süre 2 ders saati)

1. Çizerek,

2. Teyelliyerek,

3. Delerek,

4. Kopya kâğıdı ile,

5. Deseni kumaş altına koyarak (gölge işi, tül işi, İngiliz dantelinde olduğu gibi),

6. Sayarak (hesap iğneleri, Antep işi, kanavva, goblen işlerinde olduğu gibi),

Türk İşi (süre: 6 hafta — 24 ders saati),

1. Düz, verev hesap,

2. Susma,

3. Ciğer deldi,

4. Pesent düz, verev)

Bu iğnelerin bir veya birkaçının kalın kumaşlar üzerine kalın ipliklerle, günlük ihtiyaçlara cevap verecek şekilde giyim veya ev eşyası üzerine uygulanması gerekir.

Basit Nakış İğneleri (süre: 5 hafta — 20 ders saati),

1. Uygulama makina dikişi, çöp işi, sap iğnesi, hristo teyelleri, balık sırtı, battaniye iğneleri, çengel iğneleri, düğüm işi, tohum iğnesi,

2. Bunlardan yararlanarak yapılacak kreasyonlar diğer fantazi iğneler,

3. Yukarda sayılan iğnelerden bir veya birkaçının desene uygulanması,

4. Kalın kumaşlar üzerine, kalın ipliklerle (Ayancık keteni, Rize bezi, diğer yerli dokumalar, etamin, çuval, yünlü kumaş, yün tela üzerine koton, yün, rafyalarla işlenmek) giyim ve ev eşyaları üzerinde çalışmalar,

5. Bu işler; yastık, çanta, kemer, çeşitli örtüler, Amerikan servis, çeşitli eşya muhafazalığı, çocuk elbisesi, önlüğü ve yatak takımları v.b. üzerinde uygulanacaktır.

Yerel El İşlerini Değerlendirme: (Süre: 6 hafta — 24 ders saati).

1. Her öğretmen; çevresinde bulunan bir el işlemesini veya gereci, özelliğini bozmadan, herhangi bir giyim ve ev eşyası olarak uygulanacaktır.

2. Yerel zenginlikleri ve sanat eserlerinden desen, motif konusunda yararlanacaktır.

3. Yerel bir değer bulunmadığı takdirde çevreye ve eldeki gerece göre herhangi bir işleme seçilebilir. (Millî işlerimizden Antep işi, oyalar, Bartın işi tel kırma, Maraş işi v.b.)

4. Sade, kolay, zevkli ve göze hoş görünen desenlere verilecektir.

5. İşleme teknikleri öğrenciyi yormıyacak bir sadelikte olacak ve dayanıklı, her zaman kullanılmaya yarar eşya üzerinde yapılacaktır.

Çiçek Düzeni (süre: 2 hafta — 8 ders saati),

1. Çiçek düzeni hakkında genel bilgi, çiçek düzeninde öğretilecek esaslar.

2. Kullanılan araç ve gereçlerin tanıtılması (vazo, tabak, her çeşit seramik kaplar, çiçek takacı — pikflor — tel, sünger, kütlü, taş, mozaik, yosun v.b.)

3. Tanzim edilecek çiçek için uygun gereçlerin seçimi,

4. Çeşitli yol ve usullere göre çiçeklerin düzeni.

Yapma Çiçek (süre: 5 hafta — 20 ders saati)

1. Yapma çiçek hakkında genel bilgi,
2. Kullanılan araç ve gereçlerin kısaca tanıtılması,
3. Kumaş sertleştirme (kola, jelâtin),
4. Patron çıkarma,
5. Patronu kumaşa uygulama,
6. Boya hazırlama ve boyama,
7. Ütüleme,
8. Toplama ve dallama,

Bu konu ilerde El İşleri ve Süs Eşyaları meslek dalını seçerek öğrenciler için bir ön çalışma olacağından, öğretmen tabiî ve fantazi bir çiçek üzerinde çalıştırmakta serbesttir.

Tabiattan alınan bir çiçek üzerinde çalışıldığı takdirde, yapılan çiçeklerin kullanılacağı yere göre düzenlenmesi yapılacaktır.

Çocuk Oyuncakları (süre: 4 hafta — 16 ders saati),

El İşleri ve Süs Eşyaları dersinde işlenecek çocuk eşyaları konusu, çocuk bakımı ve eğitimi derslerinde işlenen "oyun ve oyuncaklar ünitesi" den farklı olarak işlenecektir. Oyuncaklar büyük patronlarla çalışılacak, kullanılan gereç kolay temizlenir nitelikte olacaktır.

1. Çeşitli çocuk oyuncakları hakkında genel bilgi,
2. Oyuncak yapımında kullanılacak gerecin seçilmesi (kullanılacağı yer ve çocuğun yaşı dikkate alınarak).
3. Oyuncak kalıpları üzerinde çalışma,
4. Oyuncak kalıbının kumaşa uygulanması,
5. Oyuncak dikiminde kullanılacak çeşitli dikişler hakkında öğrenciye gerekli bilgiyi vermek, oyuncağın dikilmesi,
6. Çeşitli gereçlerle oyuncağın doldurulup süslenmesi.

Çocuk Şapkası Bere — Kapişon (süre: 4 hafta — 16 ders saati)

1. Çocuk şapkaları hakkında genel bilgi.

a. Yaşa, mevsime, kıyafete göre model ve kumaş seçimi (yıkanabilen kumaşlar, hasır v.b.)

b. Çeşitli çocuk şapkası kalıplarının (patronlarının) öğrenciye tanıtılması ve seçimi,

c. Çocuk şapkası kalıplarının çeşitli kumaşlar üstüne uygulanması.

d. Çocuk şapkasının dikilmesi,

e. Garnitür hakkında genel bilgi ve çocuk şapkası modeline göre garnitür hazırlanması.

2. Kalıpla (patronla) bere çalışması,

a. Yaşa, mevsime kıyafete, yüze göre bere model ve kumaşın seçilmesi,

b. Baş ölçüsü alma usulleri,

c. Bere kalıbına, alınan baş ölçüsünün uygulanması,

d. Bere kalıbının kumaşa uygulanması,

e. Berenin dikilmesi ve astarlanması (kenarla tepenin birleştirilmesi, antre kurdelesinin geçirilmesi, ön işareti alınması gibi teknik bilgilerin verilmesi),

g. Garnitür hakkında genel bilgi, garnitür seçimi ve hazırlanması,

3. Kalıpla kapişon çalışması,

a. Yapılacak kapişon kalıplarının hazırlanması,

b. Kapişon kalıplarının kumaşa uygulanması (yünlü, jarse, pazen, vinleks, plâstik),

c. Kapişon dikilmesi.

NOT: *Öğretmen çevreye ve öğrencinin ihtiyacına göre şapka, bere, kapişon konularından birini işliyecektir.*

Çanta — Kemer — Çeşitli Eşya Muhafazalığı (süre: 3 hafta — 12 ders saati.

Bu konular, el işlemeleri konularının işlenme süresi gözönüne alınarak uygulanacaktır. Çeşitli eşyalar öğrencilere tanıtılacak, öğrencinin ihtiyacına göre bu konulardan biri seçilip uygulanacaktır.

1. Çanta çalışması,

a. İhtiyaca göre çanta modellerinin seçilmesi,

b. Çanta kalıbı üzerinde çalışma,

c. Çanta kalıbının kumaşa uygulanması,

d. Çanta yapma teknikleri hakkında öğrenciye gerekli bilginin verilmesi.

e. Çanta astarlama yollarının gösterilmesi, çantanın astarlanması,

f. Çanta sapı, fermuar ve kapağının takılması.

2. Kemer çalışması:

a. Çeşitli kemerlerin öğrenciye tanıtılması, model seçimi,

b. Bel ölçüsü alma usulü, modele göre kemer kalıbının çıkarılması.

c. Kemer yapma teknikleri, bu tekniklerden birinin yapılacak kemere uygulanması,

3. Çeşitli eşya muhafazalığı (gözlük, tarak, mendil, eşarp, çorap, makyaj eşyası, çamaşır, ayakkabı muhafazalığı sigaralık ve peçetelik).

NOT: 1. *Yukardaki konulardan herhangi birinin işlenmesinde seçilecek gereçlerin kolay temizlenir nitelikte olması gerekir.*

2. *Yapılan eşyalar günlük ihtiyaçları karşılayacak özellikte olmalıdır.*

3. *Yapılacak işlerde öğrencinin zevkinin geliştirilmesine önem verilmelidir.*

BU DERGİDEKİ KANUNLAR, KARARLAR VE TAMİMLERLE DİĞER YAZILAR TARAFIMIZDAN OKUNMUŞTUR.

1	12	23	34	45
2	13	24	35	46
3	14	25	36	47
4	15	26	37	48
5	16	27	38	49
6	17	28	39	50
7	18	29	40	51
8	19	30	41	52
9	20	31	42	53
10	21	32	43	54
11	22	33	44	55

(Bu dergi 18.2.1964 tarihinde basılmıştır.) ANKARA — MİLLÎ EĞİTİM BASIMEVİ